

מנה, מנה, שקל ופרסין

מכיוון ששלמה התגלה כמלך חכם, שחור-שלום ובונה-ממלכה, הרי היה לסיפור סוף טוב.

התיסמונת העצמינית

אינני אוהב מילים לועזיות, אך אינני קנאי לעניין זה. כשהמילה הלועזית משתלבת איכשהו בשפה העברית, אין עיני צרה בה. אך איני סובל מילים לועזיות מסורבלות, הרוות לרוב השפה. מילה עברית עדיפה עליה תמיד. המילה "טלפון" אינה מפריעה לי, ובהחלט איני דוגל ב"שוד רחוק". אולם המילה "טלוויזיה" מפריעה לי מאוד. חמש הברותיו אך מכיון שבמאמץ של עשרים שנה לא עלתה עדיין על רעתי מילה עברית מתאימה, אני מוותר לפי שעה. לא יכולתי לסבול את המילה "ארמיניסטרטיווי" — שש הברות — ושמתחתי כשנמצאה לה חלופה עברית טובה — "מינהלי".

דומני שהגיע הזמן להחליף גם את המושג "הומוסקסואלי" — שוב שש הברות. בשפת-העם היא קוצרה, ובעלי נטייה מסוימת זו נקראים בלשון-הדיבור "הומואים". אך נאמר לי שכינוי זה מרגיז ומעליב אותם.

לאחרונה מרבים לכתוב על ציבור זה, בגלל המכה הנוראה שירדה עליו — הסינדרום הומוסקסואלי. והי המילה הפוגעת כמערכת החיסון-העצמי, ורוב קרבנותיה (אך לא כולם) הם הומוסקסואלים. אני תר אחרי מילה עברית מתאימה, שתתרגם את המושג כהלכה ושלא תהיה פוגעת.

המושג "הומוסקסואלי" הוא צירוף מוזר של שתי מילים השייכות לשתי שפות שונות. "הומוס" לקוחה מן היוונית, ופירושה "אותו הדבר". "סקסוס" לקוחה מן הלטינית, ופירושה מין. הומוסקסואל הוא גבר הנוטה לבני אותו המין, המין שלו עצמו, או אשה הנוטה לבנות מין שלה עצמה.

התרגום המילולי יהיה "אותרמיני", אך לרעתי עדיפה המילה "עצמיני" — אדם אוהב את בני המין שלו עצמו. האם זה מתקבל?

ובעפולה עילית

17-29

נמאס לי.

נמאס לי להמתין ולשמוע על מוגזאהויר בעפולה-עילית ובטבריה-תחתית ובקרני-שומרון י"ח, כדי לזכות סוף-סוף בפרס ולשמוע מה יקרה מחר בבוקר בתלאיבי.

אני מוכן להמתין לירושלים, מתוך כבוד לעיר-הביירה. אבל השיעור האידיוטי בגיאוגרפיה, הנכפה מדי שעה על שני מיליון תושבי שפלת-החוף, יוצא לי מהאף.

מצריים גדולה מישראל פי אלפיים (!), אבל תחזית מוגזאהויר קצרה שם כחצי יום הברל עצום במוגזאהויר בין אלכסנדריה בצפון וגבול סודאן בדרום — מרחק כמו בין תלאיבי ובגדאד — אבל המצרים המיסכנים מסתפקים בציון מוגזאהויר כחצית-ריסר מקומות.

ישראל הענקית, המעצמה העולמית השלישית, אינה יכולה להסתפק בפחות מתריסר ציוני-מקום. וזאת בגלל ההברל העצום שבמוגזאהויר בין הגולן הדרומי והגולן הצפוני, בין רמאללה

שאלות. לא היו עדים למעשה אמנון בתמר. העדות היחידה היתה של תמר עצמה. וכל הפרשה באה לו לאבשלום כמתנה מן השמיים. בעזרתה חיסל את יורשה-עצר, מתחרהו העיקרי, ואף זכה במחילה מידי אביו, המלך. וכי מי יכעס על אח הנוקם את ניקמת אחותו, שכבודה חולל?

לאבשלום עצמו אצה הדרך, והוא הכריז על מרד. אחרי שהתעלם מעצתו הטובה של אחיתופל ושעה לעצתו הרעה של חושי, הובס אבשלום בקרב, הסתבך בסוכך עץ-אלאה ונרצח בידי יואב, איש-המומות. ככד העניס לרודי את ההזדמנות לחבר את

אחד הקצרים והיפים שבשירי כל העיתים: בני אבשלום, בני בני אבשלום, מי יתן מותי אני תחתך, אבשלום בני, בני.

כך התפנה המקום למס' 4 ברשימת הבנים המכובדים, הוא ארונה. גם לו אצה הדרך, ועוד לפני שאביו נפח את נישמתו, עשה לו רכב ופרשים "וחמישים איש רצים לפניו". הוא לא לקח בחשבון את כישוריה המיוחדים של אשת-התככים, בת-שבע.

אחרי שהכל הסתיים כפי שהסתיים, מובן שאיש לא חקר מעולם את מעשהיה של אשה זו. (אחרי שוועדת-החקירה תסיים את חקירת רצח ארלוזורוב, אולי תתפנה לחקור גם פרשה זו.)

העובדות הונצחו בספרים ובציורים לא-ידספור: ויהי לעת ערב ויקם רודי מעל מישכבו ויתהלך על גג בית-המלך וירא אשה רוחצת מעל הגג, והאשה טובת-מראה מאוד.

איוה צירוף של מיקרים המלך קם בערב, האשה טובלת באמבט על הגג ממול, ומכאן מתגלגלים הדברים.

האין זה מוזר כיצד זה מתרחצת אשה בכורה, אשת איש, על הגג הפתוח, הממוקם במיקרה מול מירפסתו של המלך?

חוקר חשון היה מעלה את הסברה כי המעמד הזה בוים בקפידה רבה. איך הגיעה בת-שבע רדוקא אל הגג המטויים הזה כמה פעמים נאלצה להתרחץ שם במערומיה, עד שמשכה את עיני המלך ושמא שיחידה מי מאנשי המלך, כדי שיוכל אותו למירפסת ברגע הנכון?

אחר-כך באה פרשת אוריה החיתי. גם היא חשודה.

אמנם, רודי לא היה צדיק הדור. להיפך. הוא היה הרפתקן חסר-מעצורים, מודר במלך שהיטיב עימו, ראש-כנופיה של מרינפוש, משרת האוייב הפלישתי שלחם בישראל. לפי מושגי מינו היה קוויולינג. אחרי מות שאול לא הסתפק בחיבור שיר יפהפה אחר (הצבי ישראל / על במותיך חלל / איך נפלו גיבורים...) אלא הפך באורח מיסטורי מלך-ישראל — וזה בשעה שהפלישתים שלטו בכל הארץ, משרות-פלשת ועד תרהגילבוע, לפחות.

איכשהו אין פרשת אוריה החיתי מתאימה לדודי. אילו רצה רודי להרוג את הבעל הנבגר, היה עושה זאת בצורה פשוטה יותר, המזימה המתוחכמת של שליחת הבעל לחזית, כדי שיהרג שם, נראית לי — משום-מה — תואמת יותר את התכונות של האלמנה העליונה.

מילחמת-האחים הסתיימה אחרי מות רודי, והספר מתאר כפירוט רב איך נפלו הרברים. בת-שבע אירגנה קנוניה מסועפת בעזרת אנשי-החצר, שחששו מפני יורשה-עצר, ארונה. הם הסיתו את המלך חזקן — ומן תיאור עולה שהיה כבר סגילי, בעל מוח רופף — זה נכנע ללחץ האשה והשרים. הוא הריח את ארונה והמליך את שלמה.

הוא לא הספיק לראות את התוצאות: רצח ארונה בעיקבות מוימה, שגם ממנה נודף ריח חריף של בת-שבע. היא סיפרה לשלמה שארונה ביקש ממנה את אבישג השונמית, מחמת-המיטה של רודי בימדיקנתו. הדבר הרגיו את שלמה, והוא ציווה להרוג את ארונה. גם לבקשה זו של ארונה מבט-שבע לא היו עדים.

כך הודחו ונרצחו בנייהן של כל נשות-המלך המכובדות, שהיו מן הסתם מבנות האצולה של הממלכה, ונתור הבן של האשה המפוקדת, מלכת האמבטיה.

בחברה המודרנית, הכסף משמש — בין השאר — כמודד לערכם של דברים, כפי שהוא נקבע על-ידי החברה. הכסף עצמו הוא ערך פיקטיבי, המבוסס על הסכמה חברתית בלבד. זה אמור להיות ערך יציב כדי למרוד את ערכם המשתנה של הדברים, על הכסף להיות בלתי-ימשתנה.

משום כך, האינפלציה אינה רק תופעה כלכלית. היא משפיעה באופן מהותי ביותר גם על המיסגרת הרוחנית. אדם הני באינפלציה לומר ששום דבר אינו יציב, שהכל יחסי, ושהיחס משתנה בלי הרף. יתכן שזוהי התכונה העיקרית הדרושה מן האדם המודרני תכונה שהיתה בעבר נחלת הצעירים בלבד: הנכונות לשינוי מתמיד.

במצב של אינפלציה רווהרת, של 100% ויותר, חש האדם שהוא חי כסחרחורת ערכית. כשהערכים משתנים במהירות כה רבה ובסידור-גורל כאלה, שום ערך אינו בר-קיימא. זה עלול להשפיע גם על היחס לאותם ערכים שאין להם מחיר ושיאנם נקנים בכסף, כמו יושר, אהבה, נאמנות ותוסלב.

כאילו לא די בכך, הוסיפה המציאות הישראלית כילבול נוסף על כל הבלבולים: עניין השקל. אף שעברו כבר כמה שנים מאז ההפיכה הזאת של יגאל הורוביץ (שרצה כי שקל אחד יהיה שווה ל-100 לירות, ולא ל-10), לא התרגל הציבור למטבע החדש. שני הערכים השונים — השקל והלירה — משמשים בערבוביה גמורה. מדי יום אתה מעורב בשיחות מסוג זה:

בכמה זה עלה לך?

80 אלף.

לירות או שקלים?

או:

הפרופסור הוא מקבל איוה 50 אלף מהצר.

5000 שקל?

השתגעתי? חצי מליון לירות!

אין זה גורם רק לבלבול לשוני ולטעויות מיספריות. ההשפעה היא, לרעתי, הרבה יותר עמוקה. כאשר אנשים מפקקים אם דבר מסויים שווה שקל אחד או עשרה שקלים, אם שרות מסויים עולה 8000 לירות או 80 אלף לירות, מאבד הכסף את תפקידו כמודד של ערכים. אדם עלול לאבד כל חוש-מידה, ולחיות בעולם של דיסאוריינטציה גמורה, של אובדן כל התמצאות.

מרודע המרינה בכלל צריכה את כל השקלים והלירות האלה? שאלה אותי צעירה תמימה. מרודע לא נעבור פשוט לרולרים, וחלס?

לך תסביר לה. (וגם לי.)

מלכת

האמבטיה

הנה מחשבה שעלתה בליבי, בכותבי על בנימינזאב בן מנחם. כמה טוב לו לבגין-מלך-ישראל שיש לו רק בן אחד, וגם הוא, לכל הריעות, איש טוב ונחמד ונאמן.

שאם לא כן, היה גורלו עלול להיות כגורל קודמו, ראשון מלכי ישראל בירושלים, הרי הוא רודי.

בנים רבים היו לרודי, ונראה כי לאיש מהם לא היתה מחשבה בראש זולת אחת: כיצד להרוג את אחיו ולרשת את אביו, כמותו או כחיו.

בת-שבע

רודי המלך

ירושלים, שלא לרבר על ההברל הכביר בין רמלה ורמת-גן. אנחנו מטומטמים מכדי שנוסיף בעצמנו מעלה אחת או שתיים למוגזאהויר של תלאיבי, מכדי לחשב את מוגזאהויר הצפוי בלוד.

אלמלא היינו ציבור של כבשים, נתנים קולות-אליים שעדיין לא למדו אף-יבית של אורחות, היינו שמים קץ להטרדה יסודית (ושעושה-עיתית) זו.

אבל אלמלא היינו כאלה, גם היינו מנהיגים מזמן את שעוה-הקץ, ומשנים עוד כהנה וכנה.